OWE
Bi akukọ ba pe'gba ago ni o koo

Irohin Yoruba

Vol. XI No. 471 — May 25 — May 29, 1956 — Kobo kan (1d.)

Fun anfani awọn ọmọ wa
Ẹ dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre

ALAYE AWOLỌWỌ FUN AWỌN ADIBO

IWỌNYI ni ọrọ apilẹsọ ti o kun fun otitọ ati eto pataki-pataki ti Ọlọla Oloye Ọbafẹmi Awolọwọ, Olori Apapọ gbogbo Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) sọ jade lati inu ẹrọ Asọrọ-magbesi (Radio) ni alẹ ọjọ Aje eyi ti iṣe ọjọ kọkanlelogun oṣu yi. A si mọ wipe ẹgbẹrun aimoye enia lọkunrin lobinrin lo teti silẹ ni iwa-nwara ati ifẹ lati gbọ ọrọ Oloye Awolọwọ pẹlu imọran ti o wọ ni lara si awọn adibo fun awọn ti yio wọle Igbimọ Ijọba Ipinlẹ Iwọ-orun Naijiria ni ọla ti ṣe ọjọ abameta, ọjọ kẹrin dinlọgbọn oṣu yi.

"O jẹ ohun abuku ati ẹtẹ nlanla fun Ẹgbẹ Alakuko lati yan iru Ọgbẹni Adegoke Adelabu sode lati sọrọ si gbogbo enia ninu Ẹrọ Asọrọ-magbesi (Radio) gẹgẹbi ọkan ninu awọn agbẹnuṣe fun Ẹgbẹ awọn Alakuko (N.C.N.C.) A ti da ọkunrin yi lẹbi ijẹkujẹ ati abẹtẹlẹ lati ọwọ Igbimọ-oluwadi ti ko fara mọ ẹnikẹni ti ko si ṣe oju-isaju. Oluwadi yi si sami si i lara gẹgẹ bi ẹni ti ko yẹ lati tun wa gẹgẹ bi ikan ninu ẹgbẹ Igbimọ Ijọba Ibilẹ Ibadan mọ. Agbaregbabọ, nwọn le e sonu kuro ni aye Ẹgbẹ Igbimọ Minista Apapọ Ijọba Naijiria.

Ibikibi ti ọkunrin yi ba gbe wa fun ikede-idibo, irukerudo ijagboro, ita-ẹjẹ silẹ pẹlu ẹru-jẹjẹ lo nwa nibẹ pẹlu. Irohin Adelabu si tan kalẹ o si ti di mimọ fun gbogbo awọn ọmọluabi si ori nwọn pe ti ero-ọkan nwọn si dara ni ileyi ati ni gbogbo agbaiye pe ko l'owo e ni afojudi ko si bẹru ofin Ijọba pẹlu.

NI INU BURUKU

Lati gbọ wipe iru oninu-buruku enia bi Adelabu ni Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C.) yan sode lati wọle-ibo fun wọn gẹgẹ bi asoju-ilu pataki ni Ipinlẹ yi (ka ma ri i Olorun ma jẹ) je wipe, ni ede to mọ ati laisi ari-ganjiyan, ọhanniyan wa fun Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C.), ko si ọmọluabi enia ati onitiju larin wọn mọ.

Nitori idi eyi nikan bi ko ba tilẹ si omiran mọ, ano [illegible] gbogbo ẹnyin odibo to wa ni Ibadun ati ti gbogbo [illegible] yi lakotan, e ko Ade[illegible] silẹ pẹlu gbogbo ẹlẹgbẹ [illegible] Alakuko NCNC) ti [illegible] ibo lẹdo nyin [illegible] ni Ile Idibo [illegible] Satide to mbọ yi O [illegible] fun ẹgbọn-ẹtọ [illegible] o si ti tabuku fun nyin [illegible] ko mọ iyi nyin [illegible] nyin [illegible] lo si [illegible] ilẹ nyin re, o si [illegible] mimọ ṣe [illegible] Alakuko [illegible]

gan da nyin ni aamu, o si ti da nyin lagara, ati ẹnyin, ati emi ati gbogbo wa. Aye si silẹ fun wa nisisiyi ni ọjọ Satide to mbọ lati sọ fun Ẹgbẹ Alakuko (NCNC) gbangba pe a ko ni nwọn lo ni Ipinlẹ yi.

Itumo pupọ lo wa nidi rẹ lẹhin ẹyọkan ṣoṣo ti mo sọ fun nyin yi nitori ohun ti e fi ni lati ko Ẹgbẹ Alakuko (NCNC) silẹ ni Ile Idibo to mbọ yi ni ọjọ Satide. Ṣugbọn gẹgẹbi asiko to wa ni ikawọ mi, ẹyọ meji pere ni ngo le sọ.

IṢẸ

Gẹgẹ bi iṣe wọn lati ẹhin wa, Ẹgbẹ Alakuko fi han ni gbangba pe awọn ko fẹ otitọ ati iwa mimọ ni igboro-ilu ati wipe awọn ko ni agbara lati ṣe Ijọba to peye to si ni agbara ati eto-iselu. Adehun ṣile meje abọ (7s. 6d.) lojumọ fun awọn oṣiṣẹ ti gbo danu bi aṣọ, o si ti lo si okun igbagbe. Iwa ọdalẹ gba a ni eyi fun awọn Ẹgbẹ Alakuko (NCNC) lẹhin igbati nwọn ti jẹ ẹjẹ fun awọn oṣiṣẹ ni ọdun 1954 pe awọn yio ma a san ṣile meje abọ (7s. 6d.) fun wọn lojumọ. Iwa ọdalẹ ni fun Igbimọ Minisita to jẹ pe awọn lo npasẹ rẹ maa san, ṣile mẹrin kọbọ mẹjọ fun oṣiṣẹ ni Eko ati fun ti Ijọba Ila-Orun ti o nsan ṣile meji kọbọ mẹjọ (2s. 8d.) de ṣile mẹta kọbọ mẹjọ (3s. 8d.) fun oṣiṣẹ ni Ipinlẹ Ila-Orun. ati fun ti Ijọba Ila-Orun ti o

Iwa ọdalẹ yi buruku ju. Ṣugbọn eyi to wa buru julọ ni wipe iru ọrọ ti o nfara han ninu ọrọ wọn, eyi lo fa ẹsun aiṣotitọ timọ gbe naro si awọn Ẹgbẹ Alakuko.

Ni akoko ti Dokita Azikiwe pẹlu awọn ẹlẹgbẹ re yoku nṣeleri ati san ṣile meje abọ (7/6) fun awọn oṣiṣẹ, nwọn mọ dajudaju pe ko ṣe e ṣe fun Ijọba-ki-Ijọba kan ni Naijiria lati san iye owo ti a to bẹ e yen ni akoko na paapa-julọ Ipinlẹ Ila-orun, nwọn si mọ pe nse ni awọn npa iro apadiju fun awọn oṣiṣẹ ki nwọn ba a le e dibo fun wọn wọle.

Nigbati a da ẹkunwo-ori oni-ṣile mẹwa abọ (10/6) silẹ ni imura silẹ fun kiko Ile-iwe-ofẹ ati ti Alafia ti a fi kun fun olukuluku enia ti o nsan owo-ori eyi ti a npe ni Ekunwo-ori oni-ṣile-mewa-abọ (10/6) (Capitation Tax of 10/6) ni ọdun 1953. Awọn Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C.) mura ogun si Ijọba Afẹnifẹre (A.G.) nwọn ko apo, nwọn ko ẹla nwọn ni k'afo k'anso fun nlu ti a da lati se nkan ti gbogbo awọn ilu ẹnile-ede ajeju ti nse yika ti nwọn si [illegible] ikọra [illegible] di mimọ

ỌBAFẸMI AWOLỌWỌ

* * *

gbangba nisisiyi loni pe aba rere ni a da.

IRUNI LỌKAN SOKE

Awọn Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C.) ko gbagbe lati ma a ru awọn enia l'ọkan soke lati ma a huwa arufin ati jagidijagan ki afikun owo-ori yi ma le e ṣe e ṣe. Nwọn mba wa wijọ pe a ko tilẹ sọ tẹlẹ tabi ba ara ilu jiroro bi ara ilu yio ni agbara lati san an tabi nwọn ko ni le san an.

Ote Ago-Iwoye, ote Ipokia, ote Shaki ati awọn miran ti ko yẹ ki ntun ma a ṣe alaye rẹ lo titi nisisiyi. Tẹnibẹlẹkun Ẹgbẹ Alakuko lo da wọn silẹ.

Loni gbogbo awọn enia ti o nsan owo-ori lo nsan

ẹkunwo owo ori yi pẹlu ifaiyebalẹ ni Ipinlẹ yi, ati idasilẹ Ile-iwe ofẹ ti di ohun ibukun fun gbogbo awọn obi ati awọn ọmọde ti o nlọ si Ile-iwe-ofẹ na ni Ipinlẹ yi. Iwa ṣobọṣọla ti awọn Ẹgbẹ Alakuko hu ni aṣẹṣẹberẹ eto ida silẹ iṣẹ yi buru lọpọlọpọ.

Ṣugbọn nkan to wa a buru pupọju ni wipe bi awọn Ẹgbẹ Alakuko (NCNC) ti nta ọrọ afikun-owo-ori yi pa lọwọlọwọ ti nwọn si nrojọ "Abaniṣọ-tẹlẹ-akobaniṣọ-tẹlẹ," nwọn nọ wipe awọn gbe itiju ta awọn ngmọmọ si awọn ara ilu lọna ni, nwọn si sa gbogbo agbara wọn lati mu nwọn lodi si owo ori.

O ti wa a di mimọ fun gbogbo enia nisisiyi pe awọn alagbawi owo-ori yi ati awọn sọndi-sọndi t'o nrojọ wipe a fi kun owo-ori laiko sọ fun awọn asanwo-ori tẹlẹ yi, ti nwọn si lodi si afikun owo ori yi ti wa a bu owo-ori to wuwo ti ko si ṣe e da ọgbọn dindin re si fun awọn ara Ipinlẹ Ila-orun, nwọn pe oruko owo-ori na ni 'Owo-ori-Itaja' ("Arbitrary Tax") laiko ba nwọn sọ tẹlẹ tabi ba wọn jiroro nipa rẹ rara.

O[illegible] to ba ngba to bi pọnun m[illegible] (178) lọdun yio ma san pọnun [illegible] (19) owo ori lọdun ti ko ba l'obinrin.

B[illegible] o ba gbe [illegible] ni ọmọ meji, yio san pọnun mẹrin aabọ (£4. 10s.) ni owo ori, yio si tun san owo ile-iwe awọn ọmọ mẹrẹjẹ eyi to je wipe bo[illegible] o les to pọnun marun lọdun. Bi awọn ọmọde na ba si je aarọ yio si san owo [illegible] gun fun itọju wọn. Bi ko ba si le farada inawo yi, awọn ọmọ naa yio wale ni aiko ti itọju [illegible] ni.

Ṣugbọn ti Ipinlẹ wa ko ri bẹẹ. O[illegible] to ba ngba pọnun mẹrindilọgọrin (178) lọdun ni Ipinlẹ yi nsan pọnun meji yio mẹrindilogun (£2. 16s.) pere lọdun ni owo ori lori eleyi ni yio wa san ṣile mẹwa abọ (10/6) afikun owo-ori fun ẹkọ-ofẹ ati owo [illegible] fun itọju awọn ọmọ rẹ iṣẹ to wa [illegible] le re.

[illegible] to ba alẹ ki a gbe Iye-Ijọba Ila [illegible] ni lati hu iwa rere ti yio wu ni lati farawe. Gbogbo gbajumọ ilu ni lati ni adajo [illegible] pe "bi owọn ba fi ohun s'ọla nwọn o sa a". Bi awọn ba si sọ ọrọ i [illegible] jade l'ẹnu enia awọn, ki a mọ pe ẹrọ odọdọ ni nwọn nse.

ABOSI

Ṣugbọn [illegible] owo gbangba [illegible] abosi pupo [illegible] [illegible]

Eyiyi to wa fun Ẹgbẹ Alakuko (N. C. N. C.)

Ẹ[illegible] ti da [illegible] ti Ijọba Ila-Orun kobo [illegible] ti wa [illegible] ni Iwọ-orun [illegible]. Lonio to [illegible] bẹẹ. Awọn adibo to wa ni Ipinlẹ Iwọ-orun [illegible] eto lati mọ iru awọn Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C) [illegible] nwọn si [illegible] ni Ipinlẹ Ila-orun nibiti [illegible] nwọn wọle. Ki a ba a [illegible] agbara nwọn nipa [illegible] Ijọba Ipinlẹ Iwọ-orun.

Ni arin ọdidi ọdun mẹrin pẹlu aabọ, Ijọba Ipinlẹ I[illegible]-orun ni lati yan Ijọba meji Ijọba Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C) kan da lulẹ ni ọdun 1953. Ijọba na ko ṣe anfani kobo jade [illegible] gbogbo asiko to lo. Awọn-ogun ni Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C) fi gbogbo ọdun 1952 ṣe, ti nwọn si nte kakiri ilo bi o ba a ki o pa a, bi o ko ba ki o bao [illegible] awọn fi gbo-gbo ọdun 1953 ṣe ti nwọn si nja nwọn ni ẹẹkanna lọtun. Ijọba Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C) keji ti bọ sori aga iṣẹ nisisiyi di oṣu mejidilogun.

IṢẸ AKO'LE

Iṣẹ akọ'lẹ rẹ ko dara rara. Iye awọn ile-iwe ti [illegible] ti laipe ni igberiko Kalaba je 120 nipa bayi awọn ọmọ ile-iwe ti nwọn yio dauda je 25,000. Ẹdẹgbẹrun [illegible] wa l'arin wọn lori owo [illegible] awọn Oluko (Teacher). Nwọn je awọn Oluko wa ni ọpọlọpọ [illegible] ṣẹhin ti nwọn ko i ti [illegible] wọn. Nwọn da owo [illegible] ti nwọn ti afon awọn ti o [illegible] Ijọba Ibilẹ duro. Iyeelo [illegible] ni pe awọn ẹni na ko ti [illegible] ma mọ fun an'ani wọn, [illegible] lọpọ awọn [illegible] ni nwọn a tun wa nipo alaini. Ọpọlọpọ enia ni o afi [illegible] Ti'ṣe [illegible] awọn miran si wa l'enu [illegible] jaja onilo wọn pe awọn yio ti iṣe sise.

Ipinlẹ Ila-Orun ko si nnu alaini de aye ti ko fi ni [illegible] awọn iṣe pataki-pataki fun awọn ara de (enia rẹ), Ṣugbọn awọn ti ko to lati ṣe eto ti [illegible] e ni nwọn [illegible] e jakunako.

Awọn ara Ipinlẹ Ila-orun je alakikanju enia. Ilẹ [illegible] wa l'ara wọn tobe gẹẹ ti nwọn fi npelu awọn [illegible] ninu ibo yi ti a gbodọ [illegible] wa lọwọ nwọn si [illegible] ma a san owo-ori ati owo fun Alaghabooke [illegible].

Ṣugbọn l'arin ọdun mẹrin aabọ ti o pari yi nwọn ko si [illegible] ijọba buruku buruju ti o ṣẹran lo-kona. Oruṣẹ awọn ẹgbẹ ni Ijọba Ipinlẹ yi da silẹ, awọn si [illegible] gobọye [illegible] awọn mẹmba ẹgbẹ [illegible] anfani kankan ti ẹgbẹ [illegible] fun awọn ara ilu [illegible].

Ọpọlọpọ alaye ni Oloye Ọbafẹmi Awolọwọ se nipa ikuna awọn Ẹgbẹ Alakuko, [illegible] ọpọlọpọ [illegible] ti awọn Ẹgbẹ Afẹnifẹre [illegible] ṣugbọn ko si aye [illegible] yi. JU [illegible] OJU-EWE KEJI [illegible]

Ẹ dibo
Fun
Ọpẹ

Ẹ DIBO F'ẸGBẸ ELETO

KINI ohun ti a mọ awọn alakukọ mọ? Kumọ, gbongbo, ọbẹ, ija, jaadi, ejo, ifangban ati rogbodiyan ni ibikibi ti nwọn ba lọ nian ọrọ idibo ti nlọ lọwọlọwọ yi Kini nwọn emo lọ? Ọbẹ ati ada ati kumọ ni. Bi awọn ba wọ ilu miran, ti tuka ni awọn ti nwọn nfẹ alafia ntuka. Ọrọ awọn alakukọ ko mu alafia lọwọ.

Ẹ ranti okun gbo'ogbolọ ti nwọn fa lesin ti oku ti sun lọ bẹrẹrẹ? Oṣoola ni wọn, nwọn kii wọ ilu aifọwọbọ'ẹ. Bi ẹ ba fun wọn laye ohun ti nwọn yio gbekalẹ ni ijọba wompaari ati ijọba awọn alagidi ati ijọba awọn onijagidijagan. Kini awa fẹ? Ilọsiwaju ni a nwa. Kini o le mu ilọsiwaju yi wa? Afi bi a ba ni ijọba ti awọn ọmọluabi bi iru ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Ijọba ti a fẹ ni ti awọn eleto ati onilakaye. Gbogbo eni ti o ba fẹ iru ijọba rere bayi nilati DIBO FUN Q...

... ẹ ko ba fẹ ijọba awọn wompaari, ỌPẸ ni ki ẹ dibo fun. Bi ẹ ko ba fẹ ijọba awọn agunbẹ ati onijagidijagan, ỌPẸ ni ki ẹ dibo fun. Ẹ ko le gbọ ... pe ẹgbẹ alakukọ nṣe eto kan fun irọrun nyin. Jaadi ko jẹki nwọn ri aye ṣe eto. Kini eto ti awọn alakukọ gbekalẹ fun ilọsiwaju ilu Ibadan titi ti nwọn fi tu wọn ka lori iwa ibajẹ ati ijẹkujẹ? Nwọn kii ṣe eto. Ọna idaru ni nwọn mọ. Eto ati lakaye ni kọkọrọ ti a le fi ṣiẹkun ilọsiwaju. Bi ẹ ba mọ riri eto, bi ẹ ba fẹ awọn eleto ati onilakaye lati maa ṣe ijọba fun nyin Ẹ DIBO F'ỌPẸ.

F maa polowo ọja nyin sinu iwe

IROHIN YORUBA

ki ẹ si tun maa ka iwe na fun irohin aladun nigbagbogbo.

Ọgbẹni Ọja gbe Ijẹbu-Ode ga

FUN idi mẹta pataki ni gbogbo Ijẹbu Ode fi duro ti Oloye T. Odutola, Ọgbẹni Ọja Ijẹbu Ode. Ekini, Olorun fun un lowo, o si nna owo na fun titobi Ijẹbu. Ekeji, Olorun fun un ni oruko, o si nfi oruko na gbe Ijẹbu ga. Eketa, Ọgbẹni Ọja nṣe pupọ fun Ijẹbu.

Mo fẹ ki ẹnyin ti ẹ nlo waya ati telifonu ni Ijẹbu loni mọ daju wipe eso iṣẹ ti Ọgbẹni Ọja ṣe fun Ijẹbu ni. Ẹ fun wa idi wo. Boya ọrọ ti waya ati telifonu tilẹ pe diẹ. Awọn ọdọmọde le mọ to nipa rẹ. Ọgbẹni Ọja ni o gbe ọrọ lentiriki ti nwọn fẹ ṣe fun Ijẹbu nisisiyi leri. On ni o ṣe asiwaju ninu ẹto ọrọ lẹntiriki ti Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifere fi gba lati fi owo ti nwọn yio fi ṣe lẹntiriki na silẹ. Iṣẹ nla ni iṣẹ yi.

Ilu pupọ ni ngbadura ki Ọlọrun fun awọn ni iru Oloye Odutola. Ẹ jẹki awa ti Ọlọrun fi iru enia yi ṣikẹ duro tii ki a si fihan pe a mọ riri iṣẹ rẹ. Bi a ba dibo fun ỌPẸ Oloye Odutola ni a dibo fun, igbega Ijẹbu ni a dibo fun. Ẹ DIBO FUN ỌPẸ.

Emi ni,
OMỌ ỌBANTA.
Nla Tebo Ijẹbu-Ode.

Iwe si Olotu Irohin Yoruba

Awọn esubeleke ọmọ adiẹ

JỌWỌ ba mi kilọ ọrọ kan fun awọn ỌLỌPẸ. Ita awọn alakukọ pọ. Nwọn ti nda orişirişi ọgbọn lati fi da ọna ỌLỌPẸ ru. Ọkan ninu eto aşiri awọn alakukọ ni lati ki orişirişi enia lọkan lati sọ pe awọn na yio fa ara awọn kalẹ ki awọn enia le dibo fun awọn yala ẹgbẹ mu awọn ni tabi ẹgbẹ ko mu awọn ni. Ibikibi ti awọn alakukọ ba gbe ri i pe awọn ỌLỌPẸ gbe pọ pupọ ni nwọn ti nṣe eyi.

Eniti ẹgbẹ mu ẹto, eniti yio fi aake kọ'ri pe afi bi nwọn ba mu on na ẹtọ. Idi na ni pe awọn alakuko ro pe bi awọn ỌLỌPẸ ba pin ibo wọn yẹlẹyẹlẹ boya awọn yio ri aye gba enkule wọle. Awọn ti ẹ nri ti nwọn nfi aake kọ'ri pe ẹgbẹ mu awọn ẹgbẹ ko mu awọn, awọn o na fa ara awọn kalẹ ni, iranşẹ awọn alalkuko ni wọn. Awọn esubeleke ọmọ adiẹ ni ẹ nwo ti ẹ ko mọ. Ẹ maşe jẹki ibo nyin o ya si ọdọ wọn rara. Nwọn fẹ ko ẹta ja wa ni. ỌLỌPẸ nikan ni ki ẹ dibo fun.

Emi ni,
JACOB FARAYỌLA.
Akurẹ.

Adura fun rere ilẹ wa

EJEKI a yọro Ore Ọfẹ Olorun lati dari wa ninu ohun nlanla ti o wa niwaju wa bi orilẹ ede loni. O yẹ ki a tọro agbara ki a le fi otito tẹle ododo. E jeki a tọro imisi Olorun ki-a le ba ni agbara lati yà kuro ni ọna awọn opuro ati alanilẹ. E jeki a bẹ Olorun ki o fun wa ni agbara lati bori idanwo, ki a mase titori ijẹkuje so ara wa di eru awọn alaisododo ati awọn oniwa-ibajẹ. E jeki a jinna si awọn wonni ti nwọn fi aisododo ati ijẹkuje ati iwakiwa re orilẹ ede wa silẹ.

E ranti pe ọrọ Ọlọrun so pe ododo ni igbe orilẹ ede ga. Ninu ibodidi ti mbọ yi mo bẹ nyin bi enia Ọlọrun ododo ati awọn ti ẹnyin na ri, ti nwọn ngbiyanju lati tele ọna ododo ni ki ẹ tẹle. Ẹ mọ daju wipe ododo ni ọrọ Oluwa ti o wipe awọn olododo yio ma gba rere bi IGI ỌPẸ.

Emi ni,
ONIRETI WOLI
Igbaraoke.

Ẹ DIBO FUN ỌPẸ

Igi owo ni igi Ọpẹ; Ẹ dibo f'Ọpẹ!

Irọ keji ti Ọlọla Kola Balogun pa ni pe Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni o yọ Alafin loye ti o si le e lọ si Ilesha. O da mi loju wipe Alafin paapa ko jẹ sọ wipe Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni o yọ on loye. Awọn Ọyọmisi ati Alafin ti nja fun akoko ti o pẹ diẹ. Ede aiyede larin Alafin ati awọn Ọyọmisi ran an gbogbo awọn ara ilu. Fun nkan bi ọdun kan ati abọ ni awọn aṣiwaju Ẹgbẹ Afẹnifẹre fi ṣe wahala lati pari ija yi. Nigbati ipa wọn ko ka ọrọ na mọ, nwọn fi lọ awọn Oba nlanla ni ilẹ Yoruba. O fẹrẹ ma si ọkan ninu awọn oba oba nla ilẹ Yoruba ti ko titori ọrọ Alafin yi de Ọyọ. O ni iye igba ti Alake fi lọ si Ọyọ fun atunṣe lori ọrọ yi. Igba mẹsan ni Oba Oni Ifẹ lọ si Ọyọ ati Ibadan lati ṣe atunṣe lori ọrọ Alafin. Ọba Adele ni Eko lọ si Ọyọ to igba meji tabi mẹta lati da si ọrọ ti Alafin yi. A ko le so ti awọn oba bi Ataoja ti Oshogbo, Timi ti Ede ati awọn miran ti nwọn lọ si Ọyọ lori ọrọ na. Tani pe gbogbo awọn agbagba wọnyi lati wa ṣe atunṣe ọrọ Alafin yi? Ṣe Ẹgbẹ Afẹnifẹre yi na ni. O ni iye igba ti awọn aṣiwaju Ẹgbẹ Ọmọ Oduduwa ti baba ẹgbẹ, Dọkita Akinola Maja ati bi Akapo Ẹgbẹ, Dọkita Oloye Nla Kofoworọla Abayọmi fi lọ si Ọyọ fun atunṣe lori ọrọ Alafin. Nibo ni Azikiwe ati Kola Balogun ati awọn aladiẹ yoku wa nigbati Ẹgbẹ Afẹnifẹre nṣe eto atunṣe yi? A ko gbọ ibiti nwọn ti npari ọrọ ri afi ibiti nwọn gbe nda kun un. Bi awọn alakuko ba fẹran Alafin nitotọ, iranlọwọ wo ni nwọn ṣe fun un lati pari ija ti o wa larin on ati ijoye rẹ? Alayunmọ ni awọn alakuko, nwọn ki iṣe alatunṣe. Ẹgbẹ alatunṣe ni Ẹgbẹ Afẹnifẹre.

Nigbati ede aiyede bẹ silẹ larin Ọba Awujalẹ ati awọn enia rẹ, ninu atunṣe ni Ẹgbẹ ỌLỌPẸ wa. A si pari ede aiyede na larin wọn. Nigbati a nṣe atunṣe yi, aiye ni awọn alakuko wa, a ko gburo wọn. Bẹẹni a ṣe atunṣe larin Ọba Akarigbo ati awọn enia rẹ ti ọrọ na si fi pari. A ko gburo awọn alakuko nigbana. Bi ija larin Ọba Ọdẹmọ Ishara ati awọn enia rẹ ti ṣe pari nijọun ko sehin Ẹgbẹ Ọmọ Oduduwa ati Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Melo ni ao tilẹ ka ninu eto atunṣe ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre nṣe ni gbogbo ilẹ Yoruba ati nigbogbo ilẹ Iwọ Oorun Naijiria? Nibo ni ẹ ti gburo awọn alakuko pẹlu atunṣe ri? Idi ibajẹ ni nwọn imaa wa. Ni ede aiyede ti wa to ni akoko kan larin Olubadan ati awọn apa kan ara Ibadan igba melo ni ẹ gbọ ọ ri pe awọn alakuko gbiyanju lati pari ija na? Arijagba ni awọn alakuko, nwọn ki iṣe amujatan. Bẹẹni Iwe Mimọ sọ pe alabukunfun ni awọn onilaja nitori ọmọ Ọlọrun ni ao maa pe wọn.

Awọn Ọyọmisi ati awọn ara Ọyọ ni nwọn ni Alafin, bẹẹni Alafin ni o si ni wọn. Bi awọn ara Ọyọ ba kọ Alafin wọn, kini Ẹgbẹ Afẹnifẹre le ṣe si i ju pe ki o gbiyanju lati ṣe atunṣe lọ? Alafin paapa ko le ...yan wipe a ko gbiyanju lati ṣe atunṣe. Awọn onimọran Alafin ko fun un laye lati gba imọran ti a ba a da. Tani awọn onimọran Alafin? Awọn ọmọ ẹgbẹ alakuko ni. Awọn dabimọtida ni. Awọn ni adasinilọrun, obinrin Ọdọgọ. Awọn ni akojaninjanin ba ara'le. Awọn ni alakoba ti i rin tijatija. Ohun ti awa mba Alafin sọ ni pe, okun kii bo riri ki a wa a riri. Bi awọn Ọyọmisi ba nbinu, ko yẹ ki Alafin ba wọn binu. Ẹnikan kii tobi tobi tan, ki o rojọ ki o jare janmaa. A sọ fun Alafin wipe ki o wa ọna lati pari ija larin on pẹlu awọn ijoye rẹ ati larin on pẹlu awọn enia rẹ. Lai jẹ pe ija yi pari, rogbodiyan ko nii tan l'Ọyọ, ijagboro ko nii wọn nibẹ. Eyiyi ko si nii mu alafia ati ifaiyabalẹ wa fun ilu. Kosi Ijọba ti yio gba pe ki awọn arufin o maa pa enia ni ipakupa larin ilu ki nwọn maa fi iba bọ'le losan gangan, ki nwọn maa gun enia l'ọbẹ laiṣẹ lairo larin ilu. Bi nwọn ba ri iru rẹ iṣẹ wọn ni lati p'ẹtu si i. Ọna ti nwọn fi lep'ẹtu si i ni ki Alafin yẹ'ju kuro ni ilu na. Nigbati o yẹ'ju ni ilu yi awọn Ijọba fun un ni aye lati ṣe atunṣe pẹlu awọn enia rẹ. Awọn alakuko ha jẹki o raye ṣe atunṣe ma? Nwọn ko jẹ. Nwọn ko fẹ rere Alafin. Ohun ti nwọn nṣe ni ohun ti yio bi awọn ti inu ti nbi si Alafin tẹlẹtẹlẹ ninu. Ọrun Alafin ni nwọn si nda gbogbo ẹran ti nwọn nda yi si. Awa ti a gbiyanju lati pa Alafin pọ mọ awọn ijoye rẹ ni a fẹran Alafin ni tabi awọn ti nwọn nko'na mọ ede aiyede ti o wa larin Alafin ati awọn enia rẹ? Irọ pọju awọn Ẹgbẹ Alakuko lọ. Nwọn ko ni otitọ kankan ninu. Ṣugbọn awọn arijẹnimudaru ko le fẹ ki ilu toro. Gbogbo ohun ti nwọn nwa ni Ọyọ ni ki ogiri la'nu ki awọn alangba le wọ ọ.

A ko ri iru eyi ri ni a fi nderuba ọlọrọ. Ninu irọ ti awọn alakuko npa, nwọn nfipe awọn enia pe ẹnikẹni ko yọ ọba ni ilẹ Yoruba ti ki Ẹgbẹ Afẹnifẹre to bẹrẹ Ijọba. Irọ funfun ni eyi. Nigbati ija ba wa larin ọba kan ati awọn enia rẹ, ti nwọn ko ba si le pari ija na, ohun ti awọn ara ilu ba fẹ ni oba gbọdọ ṣe. Bayi ni o ti ri lati aiye awọn baba wa wa, ko ṣe lori wa. Alafin Adeyẹmi ni oba ti o kọkọ kuro l'oye lọ si ilu miran ni ilẹ Yoruba? Kiiṣe bẹẹ. Awọn onidaru ni nwọn fẹ fi ohun ti ko kan Ẹgbẹ Afẹnifẹre sọ wọn l'orukọ. Ẹnyin ti ẹ mọ itan Yoruba daradara yio gba wipe iru ohun ti o ṣe'le l'Ọyọ si Alafin ti o wa ni Ilesha loni kiiṣe ohun titun. Kalaba ni Ijọba ti aiye ijoun wa Akarigbo OYEBAJO lọ nigbati ija ti o wa larin on ati awọn enia rẹ ko ṣe pari. Ẹgbẹ Afẹnifẹre ko ni o ṣe eyi. Tani le Shitu Balẹ Ibadan lọ si Shaki? Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni? Ṣe nigbati awọn ara Ibadan igbana ko gba ti Balẹ Shitu ma ni o fi di pe nwọn mu u kuro l'oye ti nwọn si wa a lọ si Shaki. Iseyin ni Ọkẹrẹ Oyedokun ti Shaki ku si nigbati nwọn ro o l'oye ti nwọn si mu u kuro ni Shaki. Afẹnifẹre ko ni o ṣe eyi. Shaki na ni Layode Balẹ Ogbomọṣọ lọ nigbati nwọn yọ ọ l'oye. Tani yọ ọ l'oye? Ẹgbẹ Afẹnifẹre ko. Ẹgbẹ Afẹnifẹre ko ni o yọ Balẹ Otunla loye ni Ogbomọṣọ ti o fi lọ si Ilorin. A ko tun gbodo maa mu enu ba ti Adebare Oshilẹ ti Oke Ona ma tabi ti Olowu Adepegba ti Ijọba ijọun mu kuro lori oye. Mo ṣebi oju pupọ ninu wa si Ijọba ijọun fi mu Ọba Eshugbayi ti Eko wa si Ọyọ. Alafin Ladigbolu paapa tilẹ le ọkan ninu awọn ọmọ rẹ ti o jẹ Arẹmọ nigbana lọ si Ibadan. Awọn alakuko nperọ tan wa jẹ wipe enikan kii yọ ọba l'oye. Ohun ti o daju nipe kosi ẹniti o le yọ ọba ti awọn enia rẹ gba tirẹ l'oye. Awọn Ọyọmisi ko gba ti Alafin. Pupọ ninu awọn ara Ọyọ ko gba ti Alafin. O dabi-ẹnipe awọn ẹgbẹ alakuko ko ... pe Alafin yi kiiṣe Alafin Onisha. Kiiṣe Alafin ti Orlu, tabi Alafin Enugu. Kiiṣe Alafin ti Otan Aiyegbaju Alafin ti Ọyọ ni. Ọwọ awọn ara Ọyọ si ni eto rẹ wa. Bi awọn Ọyọmisi ati awọn ara Ọyọ ṣetan loni ọlọni lati gba Alafin pada si Ọyọ laiṣe ija tabi ina, o damilọju wipe Alafin yio pada loni yi maa. Ọlọla Ọbafẹmi Awolọwọ sọ eyi fun Alafin paapa ni iye igba. Ọwọ awọn ara Ọyọ ni ọrọ Alafin wa. Ki awọn alakuko ma fi ẹbẹ silẹ ki nwọn maa pa lapalapa.

Awọn ẹgbẹ alakuko kiiṣe ẹgbẹ tiwa ni ilẹ Ku-Otu-O-Jire nihin. Nwọn kii tilẹ ṣe ẹgbẹ awọn ara Iwọ-orun Naijiria. Nwọn ko fi ojo kan wa rere wa ri. Ngo si so idi abajọ fun nyin.

Ẹran ni owo ti a npe ni owo Ijọba. Gbogbo ọjọgbọn ati onimimọ gba wipe awa ti a wa ni Iwọ-orun Naijiria ni a ndu eyiti o ju ninu owo Ijọba yi. Diẹ bayi ni o ku ki eyiti awa nikan nda sinu apo Ijọba Naijiria gbogbo-gboo to abajọ eyi ti awọn ara Ila Oorun ati ti Oke Ọya nda. Fun ọpọlọpọ ọdun labẹ Ijọba atijọ, Ila Oorun ni ngba owo pupọ ninu owo Ijọba yi. Awa Yoruba ti a nda pupọ ngba diẹ, awọn Ibo ni Ila Oorun ni apa ilu Ọgbẹni Azikiwe, olori alakuko, nda diẹ sinu apo Ijọba, nwọn si ngba pupọ pada. Idi niyi ti a fi ro pe bi awọn ọmọ alakuko ba ni ife ile Iwọ-Orun lokan o yẹ ki nwọn o bere eto Iwọ-Oorun fun Iwọ-Orun. Gbogbo awọn ọmọ alakuko fi ara mọ oto yi nigbana. Bayi ni ewurẹ awa Ku-Otu-O-Jire fi ọpọlọpọ ọdun jagun fun agutan m'ẹru. A laiṣe sin awọn ẹlomiran ni.

Lori eleyi ni Ẹgbẹ Afẹnifẹre ti bẹrẹ lati ja fun rere ati ilosiwaju ilẹ Yoruba ati ti gbogbo ilẹ Iwọ-Orun Naijiria. Ọlọla Ọbafẹmi Awolọwọ ati gbogbo awa

Wo oju ewe kẹfa

Department of Information Services
Western Region

VACANCY FOR POST OF STENOGRAPHER GRADE II

Applications are invited from suitably qualified candidates for appointment as Stenographer Grade II in the Department of Information Services, Ibadan.

Salary Scale — D. 2. 3. 4 [illegible]

For full particulars, see Western Region Notice No. [illegible] of the Western Region Nigeria Gazette No. [illegible] of [illegible] May, 1956.

Closing date [illegible] May, 1956.

GẸGẸ BI ORE-ỌFẸ ỌLỌRUN

Awọn inkan wọnyi ni Ẹgbẹ Afẹnifẹre

TI ṢE FUN NYIN ↓

[illegible]

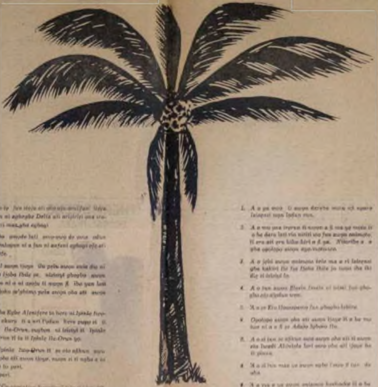

Ẹ dibo Fun Ọpẹ

NGBERO LATI TUN ṢE FUN NYIN ↓

[illegible]

IGI OWO NI IGI ỌPẸ

Leti oju ewe keta

... egbe re se iwadi ti o ... lori oro bi Ijoba ti se ... owo yi. A ri i daju ... fun odun kanrin ... ni awon ara Ila-Oorun nre wa je. A wa fi ... oro yi siwaju Ijoba Geesi ni Ilu Oyinbo nigbati a lo fun eto Ijoba titun ni odun 1953. A so wipe eto ti o mu eto ati ododo lowo ni eto pe ki olukuluku maa ko eesu bi o ba ti da si. Ko ye ki enikan ma da erindin ki o maa ko erinle. Eeus ki fere, iye ti a ba da ni o ye ki a ko. Ese ti awon ara Ila-Oorun yio maa da erindin ti nwon yio maa ko erinle. Eniti nda toro ni eesu ko gbodo so pe iye ti eniti nda sisi nko ni on yio ko. Toro ni awon ara Ila Oorun ni ... apa ... Ogbeni Azikiwe nda. Iye ti awa ti a nda sisi ye ki a ko ni nwon nko. Awa wa nko iye ti o ye ki enitoro ko. A le sese ma so wipe Ireje ni eyi? Ireje yi ni ko jeki a ni ile iwosan tabi osibito ati dokita to lati ehin wa. Ireje yi ni ko jeki a ti yo oda si gbogbo titi wa lati ehin wa. Ireje yi ni ko jeki ile-iwe kari wa lati ehin wa. Ireje yi ni ko jeki awon olukoni ri owo osu ti o to si won gba lati ehin wa. Ireje yi na ni ko jeki awon osise ati awon oba ati awon oloye ri owo osu ti o to si won gba lati ehin wa.

Ninu eto Ijoba titun ti o bere ni 1954 Egbe Afenifere jagun m'olu. Lati igbana ni o ti di ofin wipe bi agbegbe-kagbegbe ba ti da owo sinu apo Ijoba gbogbogboo to, beeni ki o gba owo nibe to. Lati igbayi lo ni nkan ti yi pada fun rere. Bi a ti da owo sinu apo Ijoba gbogbogboo to loni ni a ngba sinu owo na to. Ireje dinku. Idi niyi ti a fi nri owo se titi titun loni. Idi niyi ti a fi nri owo ko ile eko ofe loni. Idi niyi ti a fi le san owo ti o jo ju fun awon osise loni. Idi niyi ti Ijoba fi le se eto ekunwo fun awon ijoye loni. Eyiyi ni o fun Oloia Awolowo ni igboiya lati se eto bi ao ti se da ise orisirisi sile kakiri Iwo-Orun wa ni gbogbo ni nwon fi nda ise sile! Awon alakuko ko ba wa da si ija yi. Nwon ko tile bu Iwo-Orun wo ni gbogbo odun ti awon Ibo ati ara Ila Oorun fi nre wa je. Nigbati oliio ba de'le lo a salo. Eyiyi ni o mu ki Ijoba Geesi paapa gba ni Ilu Oyinbo wipe bi a ba ti da eesu si ni ki a maa ko o si. Ogbeni Azikiwe ko fi tokantokan gba.

Lehin ti Ijoba Alakuko ti Ila Oorun lo eto yi wo fun odun kan, nwon ri i pe ko pe awon rara. Eyiti nwon ti nda toro ti nwon nko sisi win won si. Nigbati Ijoba Ila Oorun ko ri owo olowo k kun tiwon ma ni a wa ri i pe nwon ko ri owo awon olkoni ti nwon wa ni ile-iwe won san. Ile iwe ti airowo mu ki nwon fe ti ni Ila Oorun loni ju egbefa lo. Awon omo ti ewu airi ile iwe lo ma nwu ju egberun medogbon lo. Aisowo yi ko jeki Ijoba Alakuko ti Iwo Oorun le gbe iru nkan nlanla ti Ijoba Afenifere ngbe se ni Iwo-Orun se.

Nigbati Azikiwe ri eyi, o wa bere lati tun oro owo pipin yi ro. O so wipe on ko ro wipe o ye ki a maa ko eesu bi a ba ti da a mo. Ninu oro re ni Oshogbo ni nkan bi ose meji sehin, Azikiwe so wipe bi awon ara Iwo Oorun ba le dibo fun alakuko lati wole Igbimo Asofin eto ti awon yio se ni lati yi eto owo pipin yi pada. O so wipe awon ko nil gba ma pe ki agbegbe-agbegbe maa ko eesu bi nwon ba ti da si. Ohun ti awon yio gbe kale ni pe ki orisirisi agbegbe maa ko eesu bi eje ba ti agam on si, ati bi o ba ti bimo pupo si. Bi enikeni ni Iwo Oorun nitim ba dibo fun awon alakuko e fun Ila Oorun ni agbara lati maa je wa je ni. Lori imoran Azikiwe yi ewu yio wu eto eko ofe ti Egbe Afenifere ti se. Ewu yio wu owo sile marun ojumo ti awon osise ngba. Ako nil le se titi de ibiti titi koi ti de boro. Idiwo yio wa fun oda yiyo si oju ona. Ohun ti yio jade ninu eto ti awon alakuko fe se niyi. Kini tile se ti Ijoba Azikiwe fe maa je ojale onile bo tire lehin?

Ohun ti Azikiwe nwa gan an niyi nigbati o f'ori al'orun ja wipe ki Ijoba Iwo-Oorun le be si abe on. Bi Ijoba yi ba le seesi te e lowo yio maa fi owo tiwa toju awon enia Ila Oorun ni, yio so wa di ewure ti yio ma a jagun fun agutan m'eru ni. Gbogbo anfani ti a nri loni ni o fe gba lowo wa. Ese ti awon Ibo Alakuko ti Ila Oorun fe maa ko eesu ju iye ti nwon da lo? Ese ti ohun ti nwon ni lohun ko te won lorun?

Bi nwon ba mbe nyin pe ki e dibo fun awon kosi ohun ti nwon tojubo ju owo nyin lo. Enyin enia mi ni Iwo-Orun ati pasua julo ni le Ku-Otu-O-Jire, e kiyesara. Egbaa medogbon ponun (£50,000) ni awon Ibo alakuko da lati fi se iranlowo fun egbe won ki nwon le gba Ijoba tiwa lowo wa. Kini nwon da owo yi fun? Nwon fe fi ra awa Yoruba ati awa ara Iwo-Orun leru ni. Olorun ma jeki a gba owo epe ati owo ti o le so awon omo wa di eru. Ili ko ba ni idi kini kan awon ti ndawo yi pelu eto Ijoba tiwa? Agiliti nsin'mo, alangba ngbeyawo, labalaba ni on yio jo ajofaaya. Baba omo ni o ba tan ni tabi oko iyawo? Kini kan awon Ibo Alakuko ninu oro eto Ibe-didi ti Ijoba Iwo Oorun bi nkan miran ko ba ku nibe? Awon alakuko Ibo wonyi si ti pa iye mo awon omo wa ti o wa larin won ninu. Nwon ni oju, sugbon nwon ko le fi riran ma, nwon ni eti, alakuko ko jeki nwon fi gboran ma. Gbogbo won di akotileta. Eniti nwon bi won bi ki i wu won enikeni nii ya won lara.

Ta tile ni Azikiwe ni lokan bi olori wipe, gbomo, bi on bale gba Ijoba Ile Yoruba? Tani egbe alakuko ni lokan ti yio se olori Ijoba Ile Yoruba? OSADEBE ni. Tani OSADEBE? Mo sebi iyekan Azikiwe ma ni? OSADEBE? Kini a ti nki i o? Bi o ba tile bino tan patapata, kini a ba fi be e? Obanta ni ao be si i ni, tabi Aganju, tabi Oranyan? Olumo ni ki a fi be e ni, tabi Oke'Badan? Oya ni ki a be si i ni, tabi Sango, tabi Orisapopo? Mode ni ki a ki i ni, tabi Moso Aro? Nmote ni tabi Nmogbo Ikoyi? Too! Ibiti a nre ni a deyi o. Azikiwe fe so aiye ti o dun yungbayungba yi di aiye OSADEBE mo wa lowo o. Mo mo daju wipe ale ti ko le se ni eyi. Egbe alakuko ko le wole nitori gbogbo awon enia wa ni nwon mo ewu ti o wa ninu ki awon dibo fun awon Ibo akuko. Ibokibo ti a ba di fun akuko Ibo ti a le so pe ... ati awon omo wa di eru ni. Ibo ti yio so gbogbo wa di lebira fun awon ara Ila Oorun ni. Ara ile ... ko ... enia ... ko ... enia. A ... le fi ... alagbe lasan. OSADEBE? E ma pe mo itun un de, bi o ti se mi lenu to ni. OSADEBE, omo Olugbon ni ki a ki i ni? Tabi omo Aresa? Tabi Omo Olukoyi Magbo, Tabi Omo Onpetu Tokulole? bibi a ba sa gbe mo etu ni a gbe nki i ni Obeje. Aja awon Ibo ha le roro ki o so ojule meji?

Kini awon alakuko tile se ti enikeni yio fi dibo fun won? Ti idi ibaje ti a gbe mba won nigbagbo ni, tabi ti iwa jagidijagan ti a mba lowo won? Ibikibi ti nwon ba wa, oorun iwa bububuru kii won nibe. Iwa ibaje won ni nwon fi tu Ijoba Eko ka mo won lori ki awon omo-buabi to wa tewogba a. Okan ninu awon omo aladie na tile ti ipa bee wo ewon. Ijoba ti Pota nko? Wobia, wonbiliki ati aidara ni nwon fi fo Ijoba ibe mo ara won lori. Beeni ti Aba. Beeni ti Onitsha. Awon alakuko kii ba enia gbe omo ki o ye afi bi awon ba gbe e ni agbepa. Enyin enia mi, e fi oju inu wo gbogbo ilu ti awon alakuko gbe wa ni Kansulu. Ranin ni oorun iwa ibaje nja ni'be. Gbogbo ibiti mo ti daruko wonyi tile jinna. E wo Ijoba Ibile Ibadan. Tituka ni Ijoba Iwo Oorun ti ko fe ibaje tu Ijoba Ibile Ibadan mo awon alakuko lori ti nwon si yo Ogbeni Adelabu bi jiga. Ibikibi ti awon alakuko ba gbe ni agbara ohun ti eo maa gbo ni

"O gbe"
Ngko gbe!
O wi i,
Ngko wi i"

Kiku ni oro maa nku mo won lori. Titu ni egbe maa ntu mo won lori. Se omo akuko tile ni won. Enyin e da agbado sile fun akuko. Bi o ba wo'hin wo'hun tan ohun ti akuko yio koko se ni ki o beresi fi ese tan agado na sotun sosi. Bi akuko ba bo si ori aatan tituka ni imaa tu u ka. E ko le ri akuko ti nko nkan jo ri. Butulu ni eiye akuko. Beenasi ni awon alakuko ri. Nwon nko nkan jo afi bi nwon yio tu u ka. Se oruko ti a ba so omo nii tile mo omo lara. Iwa akuko gan an na ni awon alakuko nhu. Awon lakuko ko nii ba wa ko owo Iwo Oorun jo. Nwon yio maa tu u ka ni. Nwon ko tile ko lati maa ko o lo si Ila Oorun. Se arungun ni akuko. Enyin ara e jeki a jinna si awon omo akotileta ti nwon nje alakuko wonyi.

Awon omo Iwo-Oorun tabi awon omo Ku-Otu-O-Jire ti nwon wa ninu akuko kii tun wa rere awon enia won ma. Bi nwon ba ti bo sinu egbe alakuko yi tan nwon kii tun ri rere kan ma ninu awon enia ti a bi won bi. Iba awon omo egbe alakuko ti nwon wa ni Igbimo Asofin l'Eko kii ri nkan kan ju alebu Ijoba Iwo Oorun lo. Nwon ko tile ri aleebu awon gbewiri-gbewiri ti nwon pe lacia awon ti nse Ijoba alakuko ti le Ibo. Tabi ojojumo ko ni e ngbe pe nwon yo eleyi l'oye Minista, nwon yo onitohun l'oye Minista ni apa Ila-Oorun lohun. Nigbati a ba gbo idi re nwon a ni nitori owo aino ati wa ibaje ni. A koi ti ... iru ... lodo Minista ti Egbe Afenifere. Bi awon omo wa ba ti wo Egbe Alakuko tan ... nii maa ... won, nwon kii tun ri rere ti e wa ninu awon ohi ... na. Kini awon omo wa tile ri lara awon alakuko yii ti iro ti nwon maa npa si, tabi ti jibiti ti nwon maa alu?

Nwon puro fun wa lesin pe owo ori yio din. Owo ori na ko din. Ibon enu awon alakuko po. Nwon a yin pun, sugbon nkan kan kii jade ninu re.

Nwon tun puro wipe o kere tan patapata, awon yio maa san sile meje abo fun awon osise tabi lebira lojumo. Gbogbo owo ti nwon san fun osise nibiti nwon ti njoba loni ko ju sile meji ati toro lo. Nihin awon Egbe Alakuko tun yinbon enu pu, sugbon nkan ko ti inu re jade.

Dipo ti nwon iba fi ba Alafin be awon enia re ki nwon le gba a pada sori ile re, awon alakuko ni awon yio lo agbara ti awon ni ninu Ijoba Eko lati mu Alafin pada si Oyo. Ti o fi di oni Alafin ko pada. Iro ni eyi naa. Nihin nwon tun yinbon enu pu u, nkan kan ko ti inu re jade.

Ni Oshogbo awon alakuko leri pe bi awon ara Oshogbo ba le dibo fun awon, were-were ni awon yio tun gbogbo Okookoo se. Ara Oshogbo dibo fun awon alakuko lesin na. Titi di oni bakanna ni okookoo wa. Ilayi ni awon alakuko tun yinbon enu fun Oshun Oshogbo. Nkan kan ko tun ti inu re jade.

Awon alakuko leri pe bi awon ba le wole ti Ijoba gbogbogboo awon yio fi Adeyinka Oyekan joye l'Eko yio si di Alaga Ijoba Ibile Eko. Nwon wole Ijoba gbogbogboo ti Eko na lesin, sugbon bakanna ni Adeyinka Oyekan wa titi di oni. Nwon ko tile fi je Sare-p'egbe ki a to pe nwon yio fi je oba. Nwon ko tile gbe eni fun Oyekan ki a to pe nwon yio fi je Alaga. Nihin na e tun ri i pe awon alakuko yinbon enu pu u, sugbon ota kan ko ti inu re jade.

Se awon opuro wonyi ni enia yio tele? Awon Egbe Alakuko paapa mo wipe iro awon ko ta mo. Nwon mo wipe awon enia ko nii dibo fun awon ati pe awon ti kuna na. Iro wo ni Egbe OLOPE pa fun nyin ri? Gbogbo ileri ti Egbe OLOPE se fun nyin nigbati nwon yio fi gba Ijoba ni nkan bi odun merin abo sehin ni nwon ti muse. Nwon ti mu ti eko ofe se. Nwon ti mu ti atunse ona ati ti iyodasona se. Nwon ti mu ti gbigbe owo koko soke se. Nwon ti mu ti riran awon odo lo si ilu Oyinbo lofe fun eko giga se. Nwon ti mu eto iranlowo nipa yiya awon agbe lowo se. Nwon ti mu ti iranlowo fun awon egbe alajumosepo se nipa dida ti nwon da Banki sile fun won. Nwon ti mu ileri ti nwon se nipa eto ilera se. Owini'le se bee ni'ju si awon Egbe Olope. Eyiti nwon se sehin fi han wa wipe awon yio mu ileri otun ti nwon se fun wa se bi a ba dibo fun won. Kini ileri ti Egbe Olope tun se fun nyin? Ibiti omi ero koi tii de awon Egbe Olope so pe bi e ba dibo fun awon, awon yio se eto ki omi le de'be. Eto si wa lati fa ina lentiriki de gbogbo ibiti o ba to ti o si ye. Ibiti titi koi ti de, yio de'be. Eto iranlowo wa fun awon ti nwon ba fe da ile sile. Egbe Olope tun se ileri pe bi e ba dibo fun awon, awon yio se eto ti ko fi tun si iyanu na fun awon ... ti nwon ori ... ati ireje ... pe ki awon maa ...

Wo oju ewe keje

Eyi kore kan l'ose kan m'aa won le!
Dabobo awon ebi re lowo Ako-iba nipa ki o ran awon omo re lowo lati dagba dada ki awon si le lagbara. Awon agbalagba ma kore kan 'Daraprim' kan l'ose kan, omo ti o ba dagba ... odun ... 'Daraprim' ko ...
O gba'nu laja, o daju ju awa re si dinku.

Ẹ MAṢE SE AIYA NYIN LE

Lati Ọwọ
AJANGOLOTO

Ẹ DIBO FUN AFẸNIFẸRE

Orin:—

JẸKI o dibo f'Afẹnifẹre,
Jẹki o gbọdọ Afẹnifẹre lọ;
Eni ba nfẹ're,
Eni ba nwa 're,
Jẹki o dibo f'Afẹnifẹre.
Eni dibo f'Alakuko ko wa ifọkanbalẹ ilu,
Eni dibo f'Alakuko ko fẹ ọba ati ijoye,
Eni dibo f'Alakuko ko fẹ ilọsiwaju ẹkọ ati ire ọmọ wa,
Ẹni dibo f'Alakuko fẹ ijọba jibiti;
Jẹki o dibo f'Afẹnifẹre,
Jẹki o gbọdọ Afẹnifẹre lọ;
Eni ba nfẹ 're,
Eni ba nwa 're,
Jẹki o dibo f'Afẹnifẹre.
Enyin ara, ọmọluwabi, mo ki nyin dede,
E ku imurasilẹ fun idibo:
K'Edumare jọwọ ma laro ẹṣẹ dede wa,
Ki o jọwọ gba wa lọwọ ijọba awọn ọmọ okunkun!
Gbogbo nyin ki ẹ tẹtibẹlẹjẹ k'ẹ gbohun lẹnu mi,
Mo mba oro pataki bọ:
Enyin ti ngbọ orisirisi ikede lẹnu awọn oṣelu,
Olukuluku wọn ti ṣe'leri "ilẹ ti nṣan fun wara ati fun oyin."
Nwọn ti sọ ifẹ ti nwọn ni si idẹra wa lorisirisi ọna;
Oro wọn dun leti, ileri wọn mu ọkan le,
Sugbọn iṣẹ wọn atẹhinwa nkọ?
Buburu tabi rere?
T'apani tabi t'Olugbala?
Enyin ara, ọmọluwabi, ṣe ẹ ngbọ?
E maṣe fetisi asọdun ati ileri,
E wo iṣẹ olukuluku wọn atẹhinwa k'ẹ to yan wọn s'Igbimọ;
E wo iṣẹ Ẹgbẹ Afẹnifẹre, ẹ wo ni ti Ẹgbẹ Alakuko,
E ranti alafia ilẹ, ọna ati ilu nyin ki ẹ to dibo:
Gbogbo nyin ti mọ, ẹ si ti ri iṣẹ rere Ẹgbẹ Afẹnifẹre,
Ti Ẹgbẹ Alakuko li enikan ko ri, ti ẹnikan ko mọ;
Tani le tọkasi iṣẹ rere kan yala nihin tabi ni ilẹ Ibo,
Ti Ẹgbẹ Alakuko ṣe larin ọdun mẹwa ti nwọn ti nfa ijọgbọn?
Tani le ri adọta enia gidi ninu Ẹgbẹ Alakuko,
Ti ko ni akọsilẹ iwa janduku tabi ti agumbẹ,
Iwa alagbeda tabi ti agbo-dẹgba,
Ti o yẹ ki o ṣe ijọba ẹnyin ọmọluwabi,
Ani ẹniyin to nfẹ ijọba ifẹ on alafia?
Tani le tọkasi ogoji enia ninu Ẹgbẹ Alakuko
Ti o mọ riri ipo ola, ti o ni itiju, ti o korira iwa abuku,
To jẹ ọmọluwabi t'o nrin dede ninu iṣelu, ti o si nṣiṣẹ ododo,
Fun ilọsiwaju ilu ati ifọkanbalẹ awọn enia?
Tani le tọkasi ọgbọn enia ninu Ẹgbẹ Alakuko
Ti a le gbẹkẹlẹ pe ki yio fi rọbi-rọbi tu igbimọ?
Dọkita Azikiwe mọ awọn ọmọ Ẹgbẹ rẹ,
Bọtilẹ jẹ'pe ko le yera fun wọn.
O mọ pe afinju ole pọ ninu wọn, oṣole pọju:
Hun! Nitoriti Azikiwe fẹ di oluwa ilẹ Yoruba,
Jagun ko le yera fun Ẹgbẹ Alakuko—jibiti parapọ!
Enyin ara mi, ẹ jọwọ sọra gidigidi,
E maṣe f'aibikita ta ilẹ Yoruba fun awọn Ibo:
Enyin Olufọkansin Musulumi ati ẹnyin Onigbagbọ ododo,
E jọwọ t'adura t'ẹnu pe k'ẹni iwaju maṣe dero ẹhin:
Edumare re fi Ipinlẹ Iwọ-orun ṣe iyọ Naijiria,
E jọwọ ẹ maṣe jẹki iyọ na dobu,
E maṣe faye gba ijọba awọn ti ko bẹru Ọlọrun ninu iṣe ati iwa;
Gbogbo wa re ngbadura pe ki Ijọba Ọlọrun de,
K'aiye dun, k'ara tuni, k'a roju gbọ t'ẹsin:
Ijọba yi a ngbadura fun na ko ju ijọba rere lọ—
Ijọba alafia ati ifọkanbalẹ:
Awọn to bẹru Ọlọrun nikan l'o le ṣe ijọba rere,
Ijọba wọn nikan l'o le fokan wa balẹ:
Awọn to bẹru Ọlọrun ko si ninu Ẹgbẹ Alakuko,
Nwọn korira otitọ, nwọn gbadun iwa okunkun:
Bi mo ba puro, ẹ ranti ileri nlania ti nwọn ti ṣe laimuṣẹ,
E wo iwọle ati ijadelọ wọn pẹlu rọbi-rọbi:
Bi ẹ ba korira iwa buburu gbogbo;
Bi ẹba ni ifẹ si alafia ati re ilẹ wa;
E maṣe dibo fun Ẹgbẹ Alakuko—jibiti parapọ.

Wo oju ewe kẹjọ

WI KI NGBO

AZIKIWE FẸ KO WA LẸRU

NIGBATI mo ngbọ ọrọ Dọkita Azikiwe ati awọn ọmọ Ẹgbẹ Alakuko ti mo si ranti ilu ti nwọn ti pa ninu Igbimọ Ijọba Ibilẹ ni ilu Eko, Ibadan, Onitsha, Aba, Abakaliki, Enugu ati Pọta, ẹru ba mi fun ohun ti yio ṣẹlẹ ni Ipinlẹ Iwọ-Orun bi a ba dibo yan awọn ọmọ Ẹgbẹ Alakuko (Ẹnsi-Ẹnsi) si Igbimọ Aṣofin gbogbo ilẹ Yoruba.

O ti f'ara han ninu ọrọ ati iṣe Azikiwe pe Ẹgbẹ Alakuko ko ni inudidun si alafia ati ire Ipinlẹ Iwọ-Orun. Lẹhin iwa buburu ti nwọn nhu ati ẹmi ilara ati ikorira ti nwọn nfi kakiri ilẹ wa, anfyan wọn wa lori aiye ilẹ Yoruba di oko awọn Ibo.

Azikiwe so pe bi agbara Ijọba Ipinlẹ Iwọ-orun ba bọ sọwọ Ẹgbẹ Alakuko, awọn yio fi awọn ọba ati ijoye wa si ipo ọla ati iyi, awọn yio si ma san owo oṣu to jọju fun wọn. Iro li Azikiwe npa. Ete li Ẹgbẹ Alakuko nṣe. Nwọn ko fẹ ri awọn ọba ati ijoye ninu ọla ni Ipinlẹ Iwọ-Orun. Bi nwọn ba lagbara, nwọn ko ni ṣai pa ipo awọn ọba ati ijoye rẹ tabi fi wọn si aye itiju ati abuku bi awọn ijoye Ipinlẹ Ila-Orun.

Ni Ipinlẹ Ila-Orun nibiti Azikiwe jẹ ọlọrun kekere, ati agbara ati ọpọ Ijọba si jẹ ti Ẹgbẹ Alakuko, kini Azikiwe ṣe fun awọn ijoye? Azikiwe sọ awọn ijoye Ipinlẹ Ila-Orun di orinfyajẹ. Obi Onitsha nikanṣoṣo ni ijoye ti ngba owo oṣu. Obi Onitsha ngba owo oṣu nitoriti o jẹ ijoye ti ilu Azikiwe, ṣugbọn onjẹ iponju li Azikiwe nfun awọn ijoye yoku jẹ. Ko si ijoye kan labẹ Ijọba Azikiwe lati Onitsha titi de Kalaba ti Ẹgbẹ Alakuko koṣi ti fi oju ọla rẹ gbo'lẹ. Awọn ijoye ilu Ese-Odo (Kalabari, Opobo ati Bonni) ko ha mọ ikoro to wa ninu Ijọba Azikiwe? Ijọba Gẹẹsi ti nfun awọn ijoye na lẹbun owo kan lọdọodun, ṣugbọn Ijọba Azikiwe ti gba anfani na kuro lọwọ wọn. Azikiwe ti gba onjẹ lẹnu awọn ijoye na, o si ti fi ẹwu iponju wọ wọn.

Awọn ijoye Ipinlẹ Ila-Orun ko ni ẹnu ninu eto iṣe-lu ni ilu ti nwọn joye si. Nwọn ko si jamọ nkankan larin ilu wọn. Azikiwe ti rẹ wọn silẹ patapata. Nwọn fẹ, nwọn ko, ilẹ Azikiwe ni nwọn gbọdọ ṣe. Bi Azikiwe ba le ṣe nkan wọnyi si awọn ijoye Ipinlẹ Ila-Orun ti ṣe ilu tirẹ, melomelo ni ibi ti yio ṣe si awọn ọba ati ijoye Ipinlẹ Iwọ-Orun ti Ẹgbẹ Alakuko fẹ fi sabẹ awọn Ibo? E ronu nipa eyi, ki ẹ si yago fun Azikiwe ati Ẹgbẹ Alakuko.

Azikiwe tun so pe Ẹgbẹ Alakuko yio mu alafia, ifọkanbalẹ ati idẹra wa si Ipinlẹ Iwọ-Orun bi agbara Ijọba wa ba bọ sọwọ wọn. Iro yi ko ha gadabu? Bi Azikiwe ba le mu alafia, ifọkanbalẹ ati idẹra fun Ipinlẹ Iwọ-Orun, kini ṣe ti ko wa awọn nkan wọnyi fun Ipinlẹ Ila-Orun ilẹ tirẹ, nibiti inira ati iponju ti sọ awọn enia rẹ di koriko—apọmọjẹ? Tani nyọ alafia ati ifọkanbalẹ Ipinlẹ Iwọ-Orun lẹẹkan bikoṣe Azikiwe t'o fẹ ta ilẹ-onilẹ bọ tirẹ lẹhin? Ijagbọro tabi itiahilo wo lo wa ni Ipinlẹ Iwọ-Orun ti ko jẹ Ẹgbẹ Alakuko ni baba—ogun?

Ọṣẹ mi lanu pupọ pe Azikiwe ko ni itiju. Ibaṣepe Azikiwe ni itiju ki ba wa sọ fun awọn ọmọluwabi enia Ipinlẹ Iwọ-Orun pe ki nwọn dibo fun Ẹgbẹ Alakuko—ẹgbẹ ti on papa mọ, ti o si ti jẹwọ pe o kun fun ole, opuro, ẹlẹtan ati igara. O yẹ ki Azikiwe mọ pe iwa ole, ọṣọle, ijẹkujẹ, abẹtẹlẹ ati agannigan ti sọ Ẹgbẹ Alakuko di ohun irira ni Ipinlẹ Iwọ-Orun ati ni ilu Naijiria. Ṣugbọn ilepa rẹ ko jẹki o ranti alẹebẹde ẹgbẹ awọn ẹni abuku ti o fẹ fi teri orilẹ-ede Yoruba ba.

Laiti gba agbara Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun, Azikiwe ti yan Ibo ti yio ṣe Amọna Ijọba (Piremia) ilẹ Yoruba laiye ti Alake, Oni, Awujale, Akarigbo, Ọwa, Akẹnzua, Deji, Ewi, Olọwọ, Oṣemawe, Olubadan, Orangun, Ogoja, Asagba ati awọn ọba ati ijoye gbogbo wa. Njẹ, o ha to ki a fun Azikiwe lagbara lati sọ awọn ọba wa di ẹru Ibo? Azikiwe tun ti seto ọna ti owo Ipinlẹ Iwọ-Orun yio ma gba lọ si Ipinlẹ Ila-Orun lati fi tun aiye awọn Ibo ṣe, ki awa si dabi awọn ọmọ Israeli ninu oko ẹru ni ilẹ Egypti. Njẹ, o ha yẹ ki a dibo fun Ẹgbẹ Alakuko lati jẹ ki Azikiwe ko wa ni igbekun lọ si ilẹ Ibo?

Azikiwe ati Ẹgbẹ Alakuko ko fẹ ire wa. Nwọn ko fẹ irẹpọ ni ilu Naijiria. Bi mo ba puro, ẹ ko ngburo renren to nrun ni Ipinlẹ Ila-Orun nibiti Ẹgbẹ Alakuko ti fi ọta sarin awọn Ibo ti ilu Onitsha ati awọn Ibo yoku? Ẹgbẹ Alakuko ko ha ti fi ọta sarin ẹgbẹ awọn oṣiṣẹ ati ti awọn olukọni ni ilu Naijiria?

Abuku wo lo to eyiti Azikiwe ati Ẹgbẹ Alakuko fi kan awọn ọba olokiki ati awọn ijoye pataki ati gbogbo ọmọluwabi enia Ipinlẹ Iwọ-Orun nipa yiyan awọn enia-enia ninu ẹgbẹkẹgbẹ wọn lati ṣe Ijọba wa ni ilẹ Oduduwa?

Enyin enia wa, mo fẹ ki o ye nyin daradara pe Ẹgbẹ Alakuko ki iṣe ẹgbẹ rere. Ẹgbẹ Alakuko ko ni eto, ọgbọn ati iwa ọmọluwabi ti yio fun nyin ni Ijọba ifẹ on alafia. Ẹgbẹ Alakuko ti mura tan lati sọ nyin di ẹni ẹhin. Azikiwe njijadu lati ko nyin lẹru lọ si ilẹ Ibo. E gbọ ọrọ mi, ẹ maṣe dibo fun Ẹgbẹ Alakuko. E maṣe yan ẹnikẹni ninu wọn si Igbimọ Aṣofin Ipinlẹ Iwọ-Orun. Mo bẹ nyin fun ire ara nyin,

E mura giri, ara mi,
E maṣe ba Azikiwe lọ;
B' Azikiwe ba gba Ijọba,
aiye wa fọ,
B'Alakuko ba jọba, ko ni si irọrun.

Wo Oju ewe kẹjọ

Igi Owo ni Igi Ọpẹ

Lati oju ewe kẹfa

owo ki nwọn to gba lasenu lọdọọdun. Ẹgbẹ Olọpẹ so pe awọn yio ṣe ofin lati yi eyi pada. Melo ni a o ka ninu eto ilọsiwaju ati idẹra ti Ẹgbẹ Olọpẹ ti ṣe fun anfani ilẹ wa? E dibo fun Ọpẹ ki ẹ ba a ka eso iṣẹ rere gbogbo ti awọn Olọpẹ ngbin yi.

Bi ẹ ba dibo fun awọn Ẹgbẹ Alakuko, ti nwọn ba wọle tan, nwọn ko nii gbọ tiyin mọ. Ogbeni Komọlafẹ Alakuko ti awọn ara Ilesha dibo fun de inu Igbimọ Aṣofin tan l'Eko, o lodi si pe ki Reluwe wọ Ilesha. Ilọsiwaju kan ha ju ki Reluwe o wọ ilu lọ? Sibẹ awọn Ẹgbẹ Alakuko ko Komọlafẹ pe ki o lodi si anfani awọn enia rẹ, o si ṣe bẹẹ. E ma dibo fun awọn Ẹgbẹ Alakuko. Akande Alakuko ti Abẹokuta tako Olola Rosiji ti o fi siwaju Ijọba pe ki wọn ṣe gadu titun si odo ogun ni Lafẹnwa. Olola Kola Balogun, ọmọ Otan, tako mi nigbati mo ṣe fun Ijọba gbogbogboo l'Eko wipe ki nwọn fa ina lẹntiriki de orisirisi ilu ni Ọṣun, Otan Aiyegbaju, ilu Kola, paapa, wa ninu awọn ilu ti o so pe on ko fẹ ki Ijọba fa ina de. Bi ẹnikeni ba mu ira aba bẹẹ wa nipa ilukilu ni Ila-Orun o daniloju pe Kola ko nii lodi si. Ẹnyin man mọ wipe awọn ọmọ Ẹgbẹ Alakuko wọnyi ko wa rere wa. Ohun ti yio dunmọ Azikiwe nikan ni nwọn mọ. ẸGBẸ ỌLỌPẸ ni ẹgbẹ tiwa.

ẸGBẸ ỌLỌPẸ ti ṣe iṣẹ ti o wu wa lori sehin.

Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ni oja fun anfani Iwọ-Orun ati fun anfani gbogbo Yoruba.

ẸGBẸ ỌLỌPẸ ni ko nii ko wa ta fun anfani awọn ẹlomiran.

ẸGBẸ ỌLỌPẸ ti o ṣe eto ẹkọ ofẹ ni o fẹ awọn ọmọ wa fẹ're.

Mo gbagbọ pe ẹ o dibo fun ỌPẸ tiletile nyin, tayatọya nyin, tọkọtọkọ nyin, ati tọmọtẹbi ẹyin. E maṣe jẹki o ku ẹnikan lẹhin. Orun iba ma ran, ojo iba maa rọ ni ọjọ na, ẹ maṣe jafara. Ẹtete lọ dibo fun Igbala ati ominira ti ara nyin ati ti awọn ọmọ nyin. E DIBO F'ỌPẸ

IṢẸ AMOJUTO ẸKỌ IPINLẸ IWỌ-ORUN

Ikede fun gbogbo awọn Obi ọmọ ni Ipinlẹ Iwọ-Orun. Iforuko awọn Ọmọde silẹ fun iṣẹ Ẹkọ alakọbẹrẹ (Primary One) ninu oṣu kini Ọdun 1957

A ti ẹyi ṣe ikede pe asiko ifi'oruko silẹ ti a ti kokọ ṣe ikede pe yio bẹrẹ lati ọjọ Aje (Monday) ọjọ keje oṣu yi titi di ọjọ Eti (Fraide) ọjọ keta osu kejọ ọdun yi yio tase fun igba diẹ, lati ọjọ Abamẹta (Satide), ọjọ kọkandilogun oṣu yi titi di ọjọ Aje (Monde) ọjọ kejidilogbọn oṣu kan-yi-na lati le jẹki aye wa fun Ibo ti awọn yio di ni Ipinlẹ Iwọ-Orun.

Ayafi ni Agbegbe Delta ati ninu awọn apakan ilu Ibini ati awọn Agbegba Ondo, koṣi ti ni aṣẹ lati ma ko awọn iwe ti a fi agbani si ile-iwe (Admission Form) fun awọn ọmọ ti awọn ti f'oruko silẹ nitori awọn Alaṣẹ Ijọba ti ṣe iṣẹ pẹlu ngbaba ti a wa t'ayẹwo ko to o la. Ifun asiko yi na, gbogbo oruko awọn ọmọde ti o ti wa ninu Iwe Iforukọsilẹ (Admission Register) to eyi ti a le gbekalẹ lati fi wọ ile-iwe ni ibẹrẹ ọdun 1957. Awọn ọmọde yio maa gba awọn iwe Igbani-si-ile-iwe wọn nigbamiran.

Ohun Ti Nyọ Eree (Kidneys Lẹnu)

OGUN PATAKI TI O NWO O SAN NIYI

Ti o ba ti fura pe "inkankan yingi" pẹlu awọn eree (Kidneys) rẹ, nwọn nfe ogun ti yio fi wọn si eto ... Aitete mojuto eree a ma ... orisirisi aran bi ehinlile, ariaka, lakuregbe, ... pẹlu igbona.

Irora wọnyi bẹrẹ ... bi ogun awọn eree ... ma a le awọn idọti jade ... ninu agbada. Ohun ti o ... ma ki awọn ọpọ ... ma a ṣiṣẹ wọn dada ... atẹhin wa ni nipa lile agbogi "De Witts Pills".

Egbogi yi ni agbara pupọ lori eree, yio si ma a le gbogbo idọti ina jade; lẹsẹkẹsẹ ni iwọ yio ti mọ anfani egbogi yi nṣe lara. Lo o wa fun irora tirẹ. Lo m a lorr, ni ibi ti o ba ... awọn ... a.

IJẸRI SI WA

Egbogi De Witt's Pills jẹ eyiti a ṣe pẹlu imọtoto ti gbogbo awọn anọja ti a fi ṣe e si jẹ pipe.

DE WITT'S PILLS
for Kidney and Bladder Troubles

E MAȘE SE AIYA NYIN LE

Lati ọwọ ewe kefe

Ẹnyin mọ awọn to wa ninu Ẹgbẹ Afẹnifẹre,
Ẹnyin ti ri iṣẹ rere won ninu Ijọba Ipinlẹ wa,
Ẹnyin si ti mọ anfani ti ẹ ti ri lorișirisi ọna.
Bi ẹ ba nwa ire dipo ibi
Bi ẹ ba nfẹ imọlẹ dipo ijagboro,
Bi ẹ ba nlepa alafia dipo ijagboro,
Bi ẹ ki ba fẹ ti oko ẹru Oyinbo bọ si ti Ibo,
Ẹ dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre—Ẹgbẹ Awolọwọ.
Ẹ dibo fun opẹ ki ẹ le pe ninu alafia ati ire,
Ẹ dibo fun opẹ ki ẹ le ni ifọkanbale.

Jẹki o dibo f'Afẹnifẹre.
Jẹka ogbọdọ Afẹnifẹre lọ:
Eni ba nfẹ 're
Eni ba nwa 're
Jẹki o dibo f'Afẹnifẹre.

Ẹ dibo F'ọpẹ

AWOKỌYA JU'KO LU AGẸMỌ (2)

Lati ọwọ Kotannawọla Ọpẹbiyi.

OPỌLỌPỌ enia ti sọ si etigbọ mi pe Ọgbẹni Awokọya yio jẹ idena kan pataki si iṣẹgun Ẹgbẹ Afẹnifẹre ninu idibo to mbọ yi. Awọn kan tilẹ sọ si Ẹgbẹ Afẹnifẹre bi Dafidi Ọmọ Jesse ti sọ si orilẹ-ede Israeli nigbati Jọnatani ọmọ Saulu ku, pe, "Ẹwa rẹ, Israeli, ti a pa ni oke mimọ rẹ; wo bi awọn alagbara ti ṣubu."

Emi ko gbagbọ pe isokuso ti Ọgbẹni Awokọya fi irira sọ nipa Ọlọla Oloye Awolọwọ le pa ohun ti ṣe alafia ati ire awọn enia Ipinlẹ Iwọ-orun mọ kuro loju wọn de ipo pe awọn yio siyemeji lati dibo fun awọn ọmọ Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Oloye ati ọlọgbọn ni awọn enia Ipinlẹ Iwọ-orun. Nwọn mọ pe Ọgbẹni Awokọya, bi ajegbodo, nwa ẹni fi kunra ninu ipo ẹgan ati itiju ti iwa ainifẹ si ire ẹlomiran—iwa anikanjẹ, iwa "emi l'o wa ni bẹ", fi ọkan igberaga ati ifẹkufẹ rẹ si.

Ẹnikẹni ti o ba mọ Ọgbẹni Awokọya timọtimọ, yio jeri si ọrọ mi pe Ọgbẹni Awokọya fẹ jẹ aṣaju ninu ohun gbogbo, ko si ko lati ṣe ohunkohun ti yio fun un laye de ipo aṣaju bi o tilẹ jẹ on papa mọ pe ẹlẹ aṣeju ko si lara on: ọgbọn ati iwa on ku diẹ Eyi farahan ninu ọrọ rẹ ti a ti ngbọ lati igbati o ti bẹrẹsi pohunrere ẹkun lori iṣubu rẹ.

Nitotọ, Ọgbẹni Awokọya mọ iwe, ṣugbọn Ọgbẹni Awokọya ko mọ ẹsọ. Ọmọṣọ enia ki i tori edekoyede fi ara rẹ si ipo irira larin gbogbo enia. Kiṣe ohun akọtun pe enia kuro ninu ẹgbẹ oṣelu, ṣugbọn ohun akọtun ni eyi ti Awokọya ṣe nigbati o kuro ninu Ẹgbẹ Afẹnifẹre ti o si yọ olugboro ti ile idẹra ti Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre nkọ fun awa ati awọn ọmọ wa ni Ipinlẹ Iwọ-orun.

Ibaṣepe Ọgbẹni Awokọya mọ pe, kiṣe Awolọwọ, awọn enia Ipinlẹ Iwọ-orun li on gbe ogun dide si, iba sọ fun awọn "Alakukọ" pe "emi yio ṣe fi i bu, eniti Ọlọrun ko fi bu"? Ṣugbọn Oluwọle ko mọ, Olurẹmi ko si ronu pe "ẹgbẹ ni fun eniti ò fi ọmọ enia han." Laibikita fun ire Ipinlẹ Iwọ-orun, Awokọya fi "ọgba ajara wa fun ẹranko igbẹ," o si fẹ ki imado lati inu igbo ba a jẹ. Emi ṣebi Awokọya wa ninu awọn afẹnifẹre t'o fi ipilẹ "ile ilọsiwaju, idẹra ati alafia" lelẹ fun wa ni Ipinlẹ yi. Ṣugbọn Awokọya ti fihan ninu ọrọ rẹ—ọrọ alaigbọn ati alarankan enia—pe on ko si ninu awọn to nwa ire wa ni Ipinlẹ yi. Bi ko ṣe bẹ emi ko mọ ọlọgbọn enia to jẹ yọ kumọ ati ọgọ ti ile ti on paapa ṣe wahala lati kọ. Iwa Awokọya nipa eyi tun fihan mi pe Oluwọle le ta orilẹ-ede rẹ fun ipo ọla larin "awọn keferi."

Gbogbo enia ti o mọ Oloye Awolọwọ bi ẹniti nṣiṣẹ lododo fun ire Ipinlẹ Iwọ-orun ko ni ṣaijẹri si ọrọ mi nihin pe Ọgbẹni Awokọya fi "ọwọ kan ẹni ami-ororo Oluwa."

Awokọya ti bu "Eluku," o si ti ju oko lu "Agẹmọ" Ipinlẹ Iwọ-orun. Ki Oluwa pa aṣiṣe rẹ rẹ!

Wo bi alagbara ti ṣubu! Ṣugbọn Ọpẹ ni fun Oluwa pe ohun ija Ipinlẹ Iwọ-orun ko ṣegbe, ko si ni ṣegbe. Laipẹ, Ọgbẹni Stefanu Hezikiah Oluwọle Olurẹmi Awokọya, C.B.E. ati awọn alabaṣe rẹ ninu iṣẹ iparun Ẹgbẹ Afẹnifẹre yio mọ pe, "Lotitọ, ere mbẹ fun olododo."

WI KINGBỌ

Lati ọju ewe kefe

Eniti njẹun ko ni ri jẹ mọ,
Gbogbo ilu a kun fun
rọbi-rọbi.

Ọna kanṣoṣo ti a le fi gba ara wa lọwọ oko ẹru Ibo nipe ki a dibo fun gbogbo awọn ọmọ Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Tiwa ni nwọn. Ire wa kan wọn; anfani won kan wa ilẹ Yoruba ko ni padanu rara, eni iwaju wa ko si ni deni ehin. E dibo fun Ọpẹ ki ẹ le wa lominira kuro labẹ Ibo. Mo wi fun nyin, ẹ maṣe se aiya nyin le, iṣẹgun Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni alafia, ifọkanbalẹ, ilọsiwaju ati ire Ipinlẹ Iwọ-Orun ati awọn enia rẹ. E dibo fun Ọpẹ. E dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre.

ALAMỌRI.

Owo ti wa a ri l'ori koko rẹ yio
pọ si bi o ba ntu
'PERENOX' TABI 'PEREPOD'
si i l'ara
Ki arun ti mba Koko jẹ (korikori)
ma ba ran an

Ninu awọn Garawa oni iwọn ẹgun mẹrinla (14 lb) ni "PERENOX" wa tabi
Ninu awọn Garawa oni iwọn ẹgun meji (2 lb) ni "PEREPOD" wa.
Pẹlu ọgụwọn ati iwe apejuwe lakọkọ Pọdọ
Didi ni awọn Garawa ogun na wa lati si i daju pe nwọn wa ni ẹkun rẹrẹ ati pe ko ma fi le bajẹ rara.
Kii pa enia ati awọn Ẹranko l'ara bi nwọn ba loo l'ọna t'nwọn ṣe apejuwe ilo ẹ

O wa lakiri ọja ile iṣẹ ati'kọdọ awọn apeju

Plant Protection Ltd.

Printed by the Amalgamated Press of Nigeria Ltd., 5/7 Apongbon Street, Lagos. Editor: S. M. Adenmyiwa, 6 Chapel Street, Lagos.